

Guia docente				
Datos Identificativos				2018/19
Asignatura (*)	Experimentación en Química Física		Código	610311507
Titulación	Licenciado en Química			
Descriptor				
Ciclo	Periodo	Curso	Tipo	Créditos
1º y 2º Ciclo	2º cuatrimestre	Quinto	Troncal	5
Idioma	CastellanoGallegoInglés			
Modalidad docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Química			
Coordinador/a		Correo electrónico		
Profesorado		Correo electrónico		
Web	campusvirtual.udc.es/moodle/			
Descripción general	Laboratorio integrado para a resolución de problemas fisicoquímicos.			
	Esta asignatura céntrase na adquisición e dominio dos principais métodos fisicoquímicos experimentais avanzados, destacando o aspecto riguroso, cuantitativo e interpretativo da Química Física.			
	Preténdese que o alumno poida establecer claramente conexións entre as diferentes partes da Química Física e ao mesmo tempo poñer de manifesto a estreita relación entre a Química Física e outras ciencias, e a súa potencialidade para abordar problemas científicos, tecnolóxicos e medioambientais no seu sentido máis amplo			

Competencias del título	
Código	Competencias del título
A1	Utilizar la terminología química, nomenclatura, convenios y unidades.
A2	Deducir la variación de las propiedades de los elementos químicos según la Tabla Periódica.
A3	Conocer las características de los diferentes estados de la materia y las teorías empleadas para describirlos.
A5	Comprender los principios de la termodinámica y sus aplicaciones en Química.
A6	Conocer los elementos químicos y sus compuestos, sus formas de obtención, estructura, propiedades y reactividad.
A7	Conocer y aplicar las técnicas analíticas.
A8	Conocer los principios de la Mecánica Cuántica y su aplicación a la estructura de átomos y moléculas.
A9	Conocer los rasgos estructurales de los compuestos químicos, incluyendo la estereoquímica, así como las principales técnicas de investigación estructural.
A10	Conocer la cinética del cambio químico, incluyendo la catálisis y los mecanismos de reacción.
A12	Relacionar las propiedades macroscópicas con las de átomos y moléculas.
A14	Demostrar el conocimiento y comprensión de conceptos, principios y teorías relacionadas con la Química.
A15	Reconocer y analizar nuevos problemas y planear estrategias para solucionarlos.
A16	Adquirir, evaluar y utilizar los datos e información bibliográfica y técnica relacionada con la Química.
A17	Trabajar en el laboratorio Químico con seguridad (manejo de materiales y eliminación de residuos).
A18	Valorar los riesgos en el uso de sustancias químicas y procedimientos de laboratorio.
A19	Llevar a cabo procedimientos estándares y manejar la instrumentación científica.
A20	Interpretar los datos procedentes de observaciones y medidas en el laboratorio.
A21	Comprender los aspectos cualitativos y cuantitativos de los problemas químicos.
A22	Planificar, diseñar y desarrollar proyectos y experimentos.
B1	Aprender a aprender.
B2	Resolver un problema de forma efectiva.
B3	Aplicar un pensamiento crítico, lógico y creativo.
B4	Trabajar de forma autónoma con iniciativa.
B5	Trabajar de forma colaborativa.
B6	Comportarse con ética y responsabilidad social como ciudadano y como profesional.
C1	Expresarse correctamente, tanto de forma oral como escrita, en las lenguas oficiales de la comunidad autónoma.

C3	Utilizar las herramientas básicas de las tecnologías de la información y las comunicaciones (TIC) necesarias para el ejercicio de su profesión y para el aprendizaje a lo largo de su vida.
C6	Valorar críticamente el conocimiento, la tecnología y la información disponible para resolver los problemas con los que deben enfrentarse.

Resultados de aprendizaje			
Resultados de aprendizaje		Competencias del título	
Utilizar a terminoloxía química, nomenclatura, convenios e unidades.	A1	B1	C1
Saber a variación das propiedades dos elementos químicos según a Tabla Periódica.	A2	B1 B3	C6
Coñecer os principios da Mecánica Cuántica e a súa aplicación á estrutura de átomos e moléculas.	A8	B1 B3	C6
Coñecer as características dos diferentes estados da materia e as teorías empregadas para describilos	A3	B1 B3	C6
Coñecer os elementos químicos e os seus compostos, as súas formas de obtención, estrutura, propiedades e reactividade.	A6	B1 B3	C6
Coñecer e aplicar as técnicas analíticas.	A7	B1 B2	C6
Coñecer os rasgos estruturais dos compostos químicos, incluíndo a estereoquímica, así como as principais técnicas de investigación estrutural.	A9	B1 B2 B3	C6
Coñecer a cinética do cambio químico, incluíndo a catálise e os mecanismos de reacción.	A10	B1 B3	C6
Saber relacionar as propiedades macroscópicas coas de átomos e moléculas	A12	B1 B3	C6
Demostrar o coñecemento e comprensión de conceptos, principios e teorías relacionadas coa Química.	A14	B3 B4	C1 C3
Recoñecer e analizar novos problemas e planear estratexias para solucionarlos.	A15	B2 B4 B5	C1 C6
Adquirir, avaliar e utilizar os datos e información bibliográfica e técnica relacionada coa Química.	A16	B1 B2 B3 B4	C3 C6
Traballar no laboratorio Químico con seguridade (manexo de materiais e eliminación de residuos).	A17	B3 B5 B6	
Valorar os riscos no uso de sustancias químicas e procedementos de laboratorio.	A18 A19	B2 B6	C6
Interpretar os datos procedentes de observacións e medidas no laboratorio.	A20	B1 B2 B3	C6
Comprender os aspectos cualitativos e cuantitativos dos problemas químicos físicos	A21	B1 B2 B3	C6
Comprender os principios da termodinámica e as súas aplicacións en Química.	A5	B1 B3	C6

Planificar, deseñar e desenvolver proxectos e experimentos.	A22	B1 B2 B3 B4 B5	C1 C6

Contenidos	
Tema	Subtema
Experimentos de electroquímica	-Determinación das velocidades de migración iónica -Determinación dos potenciais de difusión -Determinación dos números de transporte -Técnicas polarográficas -Verificación da ecuación de Nernst
Experimentos de fotoquímica	-Determinación do pKa do beta-naftol por medidas de fluorescencia
Experimentos de termodinámica	-Determinación das entalpías de fusión de sólidos cristalinos mediante a técnica de análise térmico diferencial -Determinación de entalpías de disolución -Determinación de calores de combustión utilizando unha bomba calorimétrica -Determinación de capacidades caloríficas de gases a presión e volume constantes
Experimentos de cinética	-Estudo cinético da hidrólise do acetato de etilo -Estudo cinético da oxidación do ácido mandélico por permanganato -Estudo do efecto de micelar na hidrólise do nitrofenilacetato -Estudo cinético da oxidación do etanol polo cromo VI -Estudo cinético da oxidación do ácido ascórbico polo hexacianoferrato -Estudo cinético da hidrólise do etil-acetoacetato mediante potenciometría -Estudo cinético da hidrólise do cloroformiato de fenilo en medios micelares -Estudo cinético da hidrólise da fenoltaleína en medio básico -Determinación da ecuación de Hammet na hidrólise do nitrofenil benzoato -Catálise heteroxénea. Estudo da reacción do Mg co HCl -Estudo cinético da reacción de redución de azul de metileno polo ácido ascórbico -Estudo cinético da oxidación de glutatión polo cromo VI -Estudo cinético da oxidación do ion sulfato polo ion periodato
Fenómenos de transporte	-Determinación de potenciais de difusión -Determinación de números de transporte polo método de Hittorff -Determinación de velocidades de migración iónica
Macromoléculas	-Determinación da tensión superficial polo método do anel -Estudo de complexos de inclusión de ciclodextrinas -Determinación dos parámetros termodinámicos da formación de complexos de inclusión con ciclodextrinas por medidas de absorción e fluorescencia -Determinación da CMC por medidas de absorbancia
Fenómenos superficiais	-Estudo da adsorción de p-nitrofenol -Estudo da inhibición da corrosión dunha lámina de cobre -Determinación da isoterma de absorción de azul de metileno sobre alúmina
Estrutura atómica	-Determinación do pKa do estado excitado do naftol -Determinación da estrutura dun composto -Caracterización espectral dun organoxel luminiscente -Bandas espectrais e enerxías de disociación do iodo

Planificación

Metodoloxías / probas	Competencias	Horas presenciais	Horas no presenciais / traballo autónomo	Horas totais
Proba mixta	A1 A2 A3 A5 A6 A7 A8 A9 A10 A12 A14 A15 A16 A17 A18 A19 A20 A21 A22 B1 B2 B3 B4 B5 B6 C1 C3 C6	4	121	125
Atención personalizada		0	0	0
(*) Los datos que aparecen en la tabla de planificación són de carácter orientativo, considerando la heterogeneidad de los alumnos				

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Proba mixta	Proba escrita onde se avaliarán os contidos desenvolvidos na materia. Para superar a materia é necesario ter realizado o traballo práctico en cursos anteriores.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
	Atención personalizada ao alumno, resolución de dúbidas, orientación na elaboración dos proxectos experimentais. Unha vez rematadas as prácticas de laboratorio, cada alumno será convocado de forma individual para facer un seguimento e/ou aclaración da presentación oral e do resumo a presentar. Así mesmo, unha vez entregado o resumo, o alumno será convocado para que poida facer unha revisión da cualificación obtida.

Evaluación			
Metodoloxías	Competencias	Descrición	Calificación
Proba mixta	A1 A2 A3 A5 A6 A7 A8 A9 A10 A12 A14 A15 A16 A17 A18 A19 A20 A21 A22 B1 B2 B3 B4 B5 B6 C1 C3 C6	Proba escrita onde se avaliarán os contidos desenvolvidos na materia.	100

Observacións avaliación
Asignatura totalmente experimental de contidos en Química Física, polo tanto para superar a materia é necesario ter realizado o traballo práctico en cursos anteriores. Aqueles alumnos que non teñan realizado a parte práctica da asignatura en cursos anteriores, deberán realizar un examen práctico no laboratorio unha vez superada a proba escrita na que deberán obter como mínimo unha cualificación de 5 sobre 10. No caso de ter que realizar a proba práctica, será necesario acadar unha cualificación mínima de 5 sobre 10 para poder realizar a media coa cualificación obtida na proba escrita. A proba escrita levarase a cabo nas datas oficiais aprobadas en Xunta de Facultade.

Fuentes de información

Básica	- (). . Atkins, P. W., De Paula, J. (2006) Atkins' Physical Chemistry, 8th edition Oxford. Oxford University Press Halpern, A. M. (1997) Experimental Physical Chemistry: a laboratory textbook Prentice Hall Ruíz Sánchez, J. J. et al (2003) Curso experimental en Química Física Madrid. Síntesis Kirkup, L. (1994) Experimental Methods. An introduction to the analysis and presentation of data Chichester, U.K.. Wiley MacDonald, K. (editora) (2001) Getting the Message Across. Key Skills for Scientists London Royal Society of Chemistry Martínez de la Cuesta, P. J., Rus Martínez, L. (1991) Seguridad en los laboratorios. Riesgos químicos y físicos Edinford Matthews, G. P. (1985) Experimental Physical Chemistry Oxford. Oxford Science Publications Monk, P. (2004) Physical Chemistry. Understanding our Chemical World Chichester, U.K. Wiley Shoemaker, D. P., Garland, G. W., Nibler (1996) Experiments in Physical Chemistry (6th edition) McGraw-Hill Sime, R. J. (1990) Physical Chemistry: methods, techniques, experiments Saunders College Publishing
Complementaria	

Recomendaciones
Asignaturas que se recomienda haber cursado previamente
Enlace Químico y Estructura de la Materia/610311104   Química Física Experimental/610311106   Química Física/610311202   Introducción a Espectroscopia/610311304   Técnicas Experimentales en Química Física/610311305   Cinetoquímica/610311405
Asignaturas que se recomienda cursar simultáneamente
Química Física Avanzada/610311501   Fisicoquímica del Agua/610311621
Asignaturas que continúan el temario
Otros comentarios
- A fin de abordar con éxito a asignatura, é recomendable ter coñecementos sólidos previos de tódalas asignaturas troncais e obrigatorias da Área de Química Física que se cursan na titulación, a excepción da parte do temario correspondente ó segundo cuatrimestre da Química Física Avanzada de 5º. É dicir, convén ter coñecementos de: termodinámica química, química cuántica, termodinámica estadística, espectroscopía, cinética química, fenómenos de superficie, etc. Convén, asemade, ter un coñecemento xeral amplo das outras áreas fundamentais da Química.&nbsp;- Ser quen de analizar dun xeito crítico, redactar, e presentar traballos propios. Ser quen de extraer e sintetiza-las ideas principais do traballo alleo.   - Asímesa que o alumno coñece suficientemente aspectos de laboratorio relativos a: seguridade e hixiene, operacións e montaxes básicas de laboratorio, tratamento de datos experimentais. Asímesa tamén que o alumno é quen de ler en inglés, realizar consultas bibliográficas de carácter científico, empregar follas de cálculo, programas de representación gráfica, procesadores de texto, navegadores de internet, motores de busca, programas para elaborar presentacións, etc.

(*) La Guía Docente es el documento donde se visualiza la propuesta académica de la UDC. Este documento es público y no se puede modificar, salvo cosas excepcionales bajo la revisión del órgano competente de acuerdo a la normativa vigente que establece el proceso de elaboración de guías